

La imatge d'una professió

crònica

La dècada ha aterrat carregada amb un inesperat regal d'Any Nou. D'aquesta manera es pot definir el muntatge de l'exposició Història del Fotoperiodisme a Catalunya (1885-1976), que gràcies al treball conjunt del Col·legi de Periodistes, Agfa i l'Ajuntament de Barcelona, ha visitat de manera itinerant la sala d'exposicions Bisbe Lorenzana.

Tot i ser un material ja conegut —va ser presentat per primer cop el març de l'any passat al Palau de la Virreina—, la mostra sobre el fotoperiodisme ens ha acostat a una realitat quasi quotidiana, oferint un ràpid passeig pels esdeveniments i els personatges que han centrat l'interès dels periodistes al llarg de noranta-un anys.

Com si es volgués mantenir un llarga conversa amb els professionals que han fet de la

fotografia de premsa una eina fonamental per reconstruir la història recent, la mostra es presenta com una tertúlia articulada en imatges variades, rica en matisos i revelacions, però també en oblit i silencis. Tot i que, com puntualitza Jaume Fabre en el pròleg introductor del catàleg, “la història del fotoperiodisme a Catalunya no és la història de la fotografia, ni la història del gravat, de la mateixa manera que la història del periodisme, no és la història de la màquina d'escriure” i que fonamentalment “la mostra intenta recollir la història d'un treball periodístic que utilitza com a mitjà d'expressió la imatge fotogràfica”, del muntatge es desprèn l'intent de presentar a l'espectador una cronologia molt completa, que dóna sensació de globalitat.

Així, el recorregut s'inicia el mes de febrer de 1885 quan el setmanari barceloní *La Il·lustración* va publicar el primer reportatge fotogràfic imprès a la premsa catalana: el que va fer el gironí Heribert Mariezcurrena sobre el terratrèmol que havia destruït alguns pobles granadins i malaguenyos i finalitza l'1 de febrer de 1976, amb les instantànies de Manel Armengol que recollien tota la brutalitat de la policia contra la manifestació en favor de l'amnistia.

La proposta de la mostra del fotoperiodisme es pot valorar com una narració concisa i concreta, com una crònica de desencisos i fidelitats. Si algú ha agafat mai una càmera i ha sortit al carrer amb mentalitat de fotoperiodista, sap que aquesta

MANEL ARMENGOL CERVERA

PACO ALGUERSUARI

és una professió poc donada a la rutina. Molts cops cal una paciència infinita, l'espera de l'instant precís per ordenar la retina de la càmera que fixarà per sempre el gest particular d'un personatge rellevant a aquell moment considerat històric. D'altres haurà de fer el que calgui per "ser-hi" en el moment precís, tot i que aquest "ser-hi" li hagi costat llargues hores d'espera, carreres, peripècies, triflagues i ocurrences per aconseguir allò que un famós periodista ha definit com el moment que s'eternitza i reconverteix el fotògraf en notari de l'efímer. La Història del Fotoperiodisme a Catalunya ha presentat l'anatomia d'un segle, pas a pas; una història sense trampes o maquillatges. Les sèries de Frederic Ballell i Maymí, Brangulí, Adolf Mas Ginestà o Josep Maria Sagarra i Plana sobre la Setmana Tràgica, o la fotografia d'Alexandre Merletti on d'amagat i sense flash captà tot el patetisme del judici a Ferrer i Guardia, ens apropen a un moment convuls i oblidat del nostre tarannà particular. Igual

que les sèries de Centelles, Pérez de Rozas i Sagarra defineixen per si soles com es visquè a Catalunya la Guerra Civil, les aportacions de les futures generacions de fotoperiodistes, imatges com les de l'arribada del Semíramis, signades tant per Jaume Pifarré com per Pérez de Rozas, o Francesc Català i Roca; els gols de Kubala, Evaristo o Cruyff, immortalitzats per Campaña, González i Horaci Seguí, o els documents sobre la mort i vetlla de Carmen Amaya; els colpejaments d'estudiants per part de la policia o la manifestació recollida per

Armengol, han cospat l'instant precís, aquell que ha despullat, sense rubor, el bategar d'un país. Noms com els de Colita, Paco Alguersuari, Jordi Soteras, Paco Ontañón, Xavier Miserachs, Paco Elvira, Jordi Socias, Crosa Mauri, Antoni Catany, Pepe Encinas o Valentí Fargnoli entre molts altres, cada un en la seva època i en el seu moment, han treballat com a periodistes-fotògrafs o fotògrafs-periodistes. Com escriu Carles Sentís en el catàleg, «els ha tocat viure en un país i en unes èpoques convulsionades per moments

dramàtics i, fins i tot, tràgics. Les seves càmeres han pogut enregistrar imatges insòlites i punyents». Avui, quan les noves generacions de fotoperiodistes no han de treballar en condicions extremes i des de la fi del franquisme, teòricament, es poden moure en un règim de llibertat d'expressió, de garanties sindicals i professionals, és a través de l'exposició Història del Fotoperiodisme a Catalunya que s'ha pogut redescobrir el pols d'un país, d'un poble i d'una professió.

JORDI SOTERAS

PAU LANAO